

Zdroj: Oras

Arlanda Express Rail Link, Stockholm, Švédsko

POPIS

Sektor	Dopravní infrastruktura – železniční spojení na letiště
Umístění	Stockholm, Švédsko
Zadavatel	Arlandabanan Infrastructure AB (AIAB) – státní společnost, která dohlíží na práva a povinnosti státu ve vztahu k Arlandabananu. Úkolem společnosti AIAB je vlastnit a spravovat železniční systém z Rosersbergu přes letiště Arlanda do Odensaly (Arlandabanan), jakož i pronajímat trať a dohlížet na práva související s provozováním železniční dopravy mezi letištěm Arlanda a hlavním nádražím ve Stockholmu k A-Train.
Koncesionář	Arlanda Link Consortium / A-Train AB
Souvislosti	<p>Arlanda Express Rail Link (dále jen "trať") je dvoukolejná železnice vedoucí z hlavního nádraží ve Stockholmu na letiště Arlanda (dále jen "letiště"), která umožnila rozšíření letiště a přispěla ke snížení emisí. Existence spojení byla podmínkou pro schválení třetí vzletové a přistávací dráhy vládou.</p> <p>Letiště má 4 terminály, které jsou se Stockholmem propojeny mnoha dopravními alternativami. Letiště má 3 vlakové stanice, z nichž severní a jižní nádraží Arlanda provozuje výhradně společnost Arlanda Express.</p> <p>V roce 2014 využilo letiště Arlanda 22,5 milionu cestujících. V letech 2005–2015 se počet cestujících po železnici zvýšil z 3,4 na 5,4 mil. ročně a vlaky měly v letech 2012–2014 téměř 30% podíl (autobusy a taxíky měly zhruba 19 % a osobní automobily 29 %).</p> <p>Spojení je dobře propojeno se zbytkem železniční sítě, protože trať využívají regionální a dálkové vlaky. Jedná se o první PPP projekt ve Švédsku.</p>

Popis Společnost A-Train AB trať navrhla, postavila, financovala a nyní ji provozuje a udržuje. Společnost A-Train má rovněž právo užívat koleje a stanice a provozovat službu Arlanda Express mezi Stockholmem a letištěm. Za tímto účelem si společnost A-Train pronajímá kolejová vozidla.

Rozsah **Výstavba**
 Projekt zahrnoval práce na hlavním nádraží ve Stockholmu, napojení na stávající železniční síť mezi Stockholmem a Uppsalou a 3 nové stanice na letišti. Výstavba trati zahrnovala 3 úseky:

- **Úsek A:** modernizace tratě ze Stockholmu do Rosersbergu z dvoukolejné na čtyřkolejnou.
- **Úsek B:** vybudování nové odbočky z Rosersbergu na letiště a také 3 stanic metra (jedné pro stávající regionální železniční dopravu a dvou pro Arlanda Express).
- **Úsek C:** severní spojka, která zajišťuje spojení z Arlandy zpět na hlavní trať v Odensale.

Stát financoval výstavbu sekcí A a C, zatímco sekce B byla financována ze soukromých investic.

Provoz

Vlakovou dopravu zajišťuje společnost A-Train, která je však povinna umožnit přístup i jiným železničním společnostem za "nediskriminační" poplatek. Od roku 2012 jezdí na trati také příměstské vlaky společnosti Greater Stockholm public transport service (**SL**). V roce 2015 využila 1/3 cestujících po železnici na letiště a z letiště jiné dopravce než společnost A-Train.

Společnost A-Train je povinna vypravit nejméně 4 vlaky za hodinu v každém směru, ale zároveň má právo vypravit za hodinu až 6 vlaků. Vlaky společnosti A-Train mají přednost i v případě přerušení provozu.

Vlaková doprava

- Společnost A-Train provozuje 7 vlaků Arlanda Express vyrobených anglickou společností Alstom Transport s maximální rychlostí **200 km/h**.
- Každý vlak se skládá ze 2 motorových vozů a 2 osobních vozů mezi nimi.
- Každý vlak má přibližně 200 míst k sezení, jsou klimatizované a mají prostorné zavazadlové regály.
- V roce 2006 byly vlaky přebudovány a v letech 2010–2011 byly znovu všechny vlaky přestavěny a přepracovány.
- Step-free nástup je možný přímo z nástupišť, což cestujícím umožňuje ušetřit čas strávený cestou.
- Náklady červen 2022: Jízdenka pro dospělého (26–64 let) jednosměrná: 299 SEK (€ 28 | 690 Kč) a zpáteční: 579 SEK (€ 54 | 1 339 Kč).

PROJEKT

Typ	DBFMO
CAPEX	Sekce A, B a C celkem: 5,95 miliardy SEK (v roce 1999) (€ 661 milionů při přepočítacím kurzu SEK/€ 9,0 k lednu 1999). Sekce B: 2,7 miliardy SEK – financováno ze soukromých zdrojů. Kolejová vozidla: 850 miliard SEK .
Aktuální stav	Od roku 1999 je plně funkční.
Smlouva	Smlouva je uzavřena na 45 let (1995–2040) s možností prodloužení o 10 let. Železniční spojení Arlanda vlastní státní podnik AIAB, zatímco společnost A-Train má právo používat koleje a stanice a provozovat spojení s letištěm Arlanda Express. Smlouva podporuje přesnost provozu vlakové dopravy.

FINANCE

Platební mechanismus Jedná se o **skutečnou koncesi PPP**. Společnost A-Train má **právo vybírat veškeré příjmy z jízdného a určovat ceny jízdenek v Arlanda Express**. Platba musí společnosti A-Train a jejím investorům zajistit přiměřený výnos, ale zároveň podmínky smluv o železničním spojení Arlanda poskytují společnosti A-Train určitou ochranu před konkurencí.

Investoři Společnost A-Train byla v roce 2004 koupena společností Macquarie Group. V roce 2014 prodala Macquarie svůj podíl společnosti Portare Acquisition AB, konsorciu institucionálních investorů zahrnujícímu největší australské penzijní fondy State Super (37,5 %), Australian Retirement Trust (25 %) a Gingko Tree Investment (37,5 %).

Financování Sekce B byla financována ze soukromých zdrojů **částkou 2,7 miliardy SEK, kterou poskytly:**

- **37 % Veřejná půjčka: SEK** poskytnutá vládou.
- **63 % Soukromé financování: SEK** strukturované takto: **1,7 mld:**
 - 35 % vlastního kapitálu: SEK, které poskytli akcionáři.
 - 65 % Dluh: 1,1 mld. SEK od komerčních bank.

Kolejová vozidla byla pronajata na základě smlouvy v hodnotě 700 milionů SEK a byla garantována státem.

SCHÉMA Není k dispozici.

MILNÍKY

1990: Hodnocení projektu
 1993: Zahájení výběrového řízení
 1994: Udělení koncese
 1995: Zahájení stavby (listopad 1995)
 1999: Zahájení provozu (listopad 1999) – 13 měsíců před plánovaným termínem

Výsledky auditu Citace některých výstupů **švédského Národního kontrolního úřadu z dubna 2016:**

Celkově PPP fungovala dobře: "Z auditu vyplývá, že řešení PPP pro železniční spojení Arlanda v zásadě fungovalo dobře, ale existují jak výhody, tak nevýhody, a to jsou zkušenosti, které by měly být zohledněny, pokud má být PPP použito v budoucích infrastrukturních projektech."

Nadhodnocené dopravní prognózy: "Prognózy se ukázaly být nadhodnocené, což lze do jisté míry vysvětlit menším počtem cestujících v letecké dopravě, než se očekávalo. Původní prognózy počítaly s 5 až 10 mil. cestujících po železnici v roce 2005, zatímco skutečný počet byl 3,4 mil. "

Přínos pro životní prostředí: "Jedním z cílů železničního spojení Arlanda byl přínos v podobě lepšího životního prostředí. Od zahájení provozu vlakem do Arlandy cestovalo více než 60 mil. cestujících. Pokud by tito cestující místo po železnici cestovali autem nebo autobusem, znamenalo by to pro společnost náklady na emise oxidu uhličitého a dopravní zácpy. Železniční spojení Arlanda tak přineslo v provozní fázi přínosy pro životní prostředí."

Dokončeno včas: "PPP může soukromého partnera motivovat k tomu, aby výstavbu dokončil ve stanoveném termínu a aby zařízení postavil a provozoval v kvalitě, která udrží náklady na provoz a údržbu na nízké úrovni. Železniční spojení Arlanda bylo v podstatě **dokončeno včas**. Model kompenzace motivoval společnost k co nejrychlejšímu zahájení provozu. Možnost otevřít trať bez větších zpoždění také znamenala, že společenské přínosy v podobě ekologických a časových výhod mohly být realizovány již v rané fázi."

Dochvilnost: "Od zahájení provozu funguje železniční spojení Arlanda bez větších poruch nebo zastávek a s dobrou dochvilností. Model kompenzace motivuje společnost A-Train k tomu, aby zajistila provozování vlakové dopravy bez přerušení."

KONTAKTY

Investor	Portare Acquisition AB
Koncesionář	A-Train AB
Zadavatel	Arlandabanan Infrastructure AB (AIAB)

ODKAZY

www.arlandaexpress.com/about-us/about-atrain

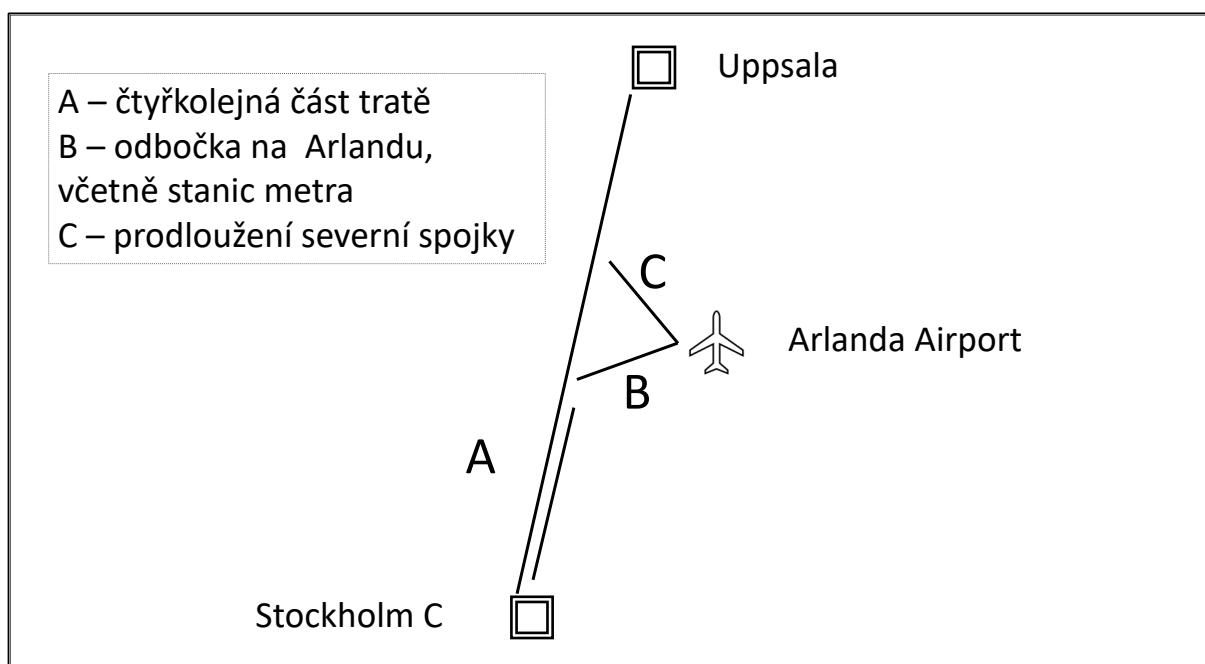
Zdroje

Upozornění: Pouze na základě veřejně dostupných informací. Popis nebyl přezkoumán ani potvrzen koncesionářem ani žádnou ze stran projektu.

Švédský národní kontrolní úřad (RIR 2016:3): Zkušenosti s řešením PPP pro železniční spojení Arlanda, duben 2016

Jan-Eric Nilsson, Lars Hultkrantz, Urban Kaplström: Arlanda Airport Rail Link: J.: Poučení ze švédského stavebního projektu, leden 2008.

Cristina Mestre Rodriguez: Vývoj konektivity letiště Arlanda, Švédsko 2015

Obrázek: Hlavní části železničního spojení na letišti Arlanda

Zdroj: Železniční spojení na letišti Arlanda: Zkušenosti ze švédského stavebního projektu, leden 2008.